

ПРОГРАМА
ПО
МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ
за конкурсен докторантски изпит

1. Науката за международните отношения (МО). Еволюция на теориите за МО и външната политика (ВнП). Въпросът за дефиницията на МО. Политически реализъм, либерализъм, идеализъм, социален конструктивизъм, марксизъм и други школи за изучаване на МО. Методологически и теоретически подходи към изследването на МО и ВнП.

2. Системата на международните отношения (МО). Външна среда, морфологичен (елементен) строеж, структура, движение на системата. Движещи сили на функционирането и развитието на системата на МО. Логическата верига „потребност - интерес – цел“ на външната политика на държавите.

3. Управление на системата на международните отношения (МО). Стихийно и съзнателно управление на системата. Въпросът за демократизма при управлението на системата на МО. Роля на малките страни в процеса на управление на системата на МО. Видове нормативно регулиране (управление) на системата на МО. Международноправно регулиране на системата на МО.

4. Военностратегически отношения. Сила и влияние в международните отношения и ролята на военния фактор. Военно-ядрената конфронтация след края на Втората световна война. Основни военнополитически доктрини в следвоенния период. Въпросът за глобалното военностратегическо равновесие. Роля и основни договори в сферата на контрола над въоръженията и разоръжаването в съвременния свят.

5. Международни конфликти (МК). Същност, терминологични отграничения и определения. Типология, източници, структура, фази на МК. Особенности на кризата. Международната война. Управление, предотвратяване и разрешаване на МК. Особенности на управлението на международните кризи. Мироопазване и налагане на мира. Новите поколения МК.

6. Интеграцията в международните отношения (МО): същност, дефиниция. Модели за осъществяване на интеграцията в МО. Особенности на функционалната интеграция. Цели и предпоставки за реализиране на интеграцията в МО. Съвременни регионални интеграционни общности. Европейският съюз като регионална интеграционна общност.

7. Понятие за външна политика (ВнП). Вътрешна и външна политика. ВнП процес и ВнП курс. Външнополитически интерес и външнополитическо целеполагане. Външнополитически ценности, принципи, приоритети и стратегия. Понятие за ВнП механизъм. Външнополитически механизъм на Република България.

8. Информационно, аналитично и прогнозно осигуряване на външната политика (ВнП). ВнП информация – източници, канали, изисквания, движение. ВнП в променящата се съвременна информационно-технологична среда. ВнП бюрокрация и научни експерти. Обща характеристика и специфика на анализите и прогнозите за ВнП. Аналитични и прогнозни методи във ВнП. Роля на ВнП разузнаване.

9. Външнополитическите решения - особености, субекти, изисквания, нормативна регламентация, последици и ефективност. Подготвяне, варианти и вземане на външнополитическо решение. Обратна информация и алгоритъм за подготовка и вземане на външнополитически решения. Проблемът за изпълнението на взетите външнополитически решения.

10. Средства на външната политика. Силови и несилови средства. Дипломацията като основно средство - понятие, поява и развитие, дипломатически отношения, дипломатически кадри. Дипломацията в ерата на информацията. Статут и функции на дипломатите и дипломатическите представителства. Двустранна и многостранна дипломация.

11. Сигурността в международните отношения (МО). Понятията „национална“, „международна“ и „глобална“ сигурност. Национална и международна сигурност на отделната държава. Аспекти на сигурността в МО. Въпросът за регионалната сигурност. Колективна международна сигурност. Българското законодателство за националната сигурност; функции на различните институции.

12. Международни преговори. Роля на преговорите в съвременните международни отношения. Традиционният модел на пазарлъка и тактики за провеждането му в международните отношения. Преговори чрез „разрешаване на проблема“ - диагноза, формула, детайли.

13. Силата и влиянието при воденето на международните преговори. Предпреговорната фаза на преговорния процес. Интерактивната динамика на преговорната фаза.

14. Индивидът като преговарящ. Международни преговори и външна политика - въздействие на вътрешнодържавните институции и политика.

15. Въздействие на международната среда върху преговорния процес. Преговорите при международни кризи. Роля на третата страна в международните преговори. Многостранните преговори.